

Ungdomar, våld och psykisk ohälsa i Västernorrland

Här och nu –

Västernorrlands unga skapar framtiden

28 november 2025

Katja Gillander Gådin, professor folkhälsovetenskap

Heléne Dahlqvist, Fil. Dr., lektor folkhälsovetenskap

Albin Dahlström, doktorand

Institutionen för hälsovetenskaper, Campus Sundsvall, Mittuniversitetet

Ungdomar, våld och psykisk ohälsa i Västernorrland

- Samarbete med Länsstyrelsen Västernorrland och Region Västernorrland
- Ökad psykisk ohälsa bland unga, särskilt tjejer
- Hög andel utsatta för olika former av våld och trakasserier
- Vad betyder multi-utsatthet (inklusive digital utsatthet) för ungas hälsa?
- Genusperspektiv

Ungas psykiska hälsa och utsatthet för våld och trakasserier

Rapport från en enkätstudie till elever i årskurs nio i Västernorrland

Katja Gillander Gådin, Albin Dahlström och Heléne Dahlqvist

Vilka deltog i studien?

1211 elever i åk 9

607 tjejer

604 killar

24 skolor i sju kommuner

Svarsfrekvens 81 %

Studien fångar olika typer av våld

Sexuella trakasserier

Online

Sexuella trakasserier

IRL

Kränkande behandling/mobbing

Online

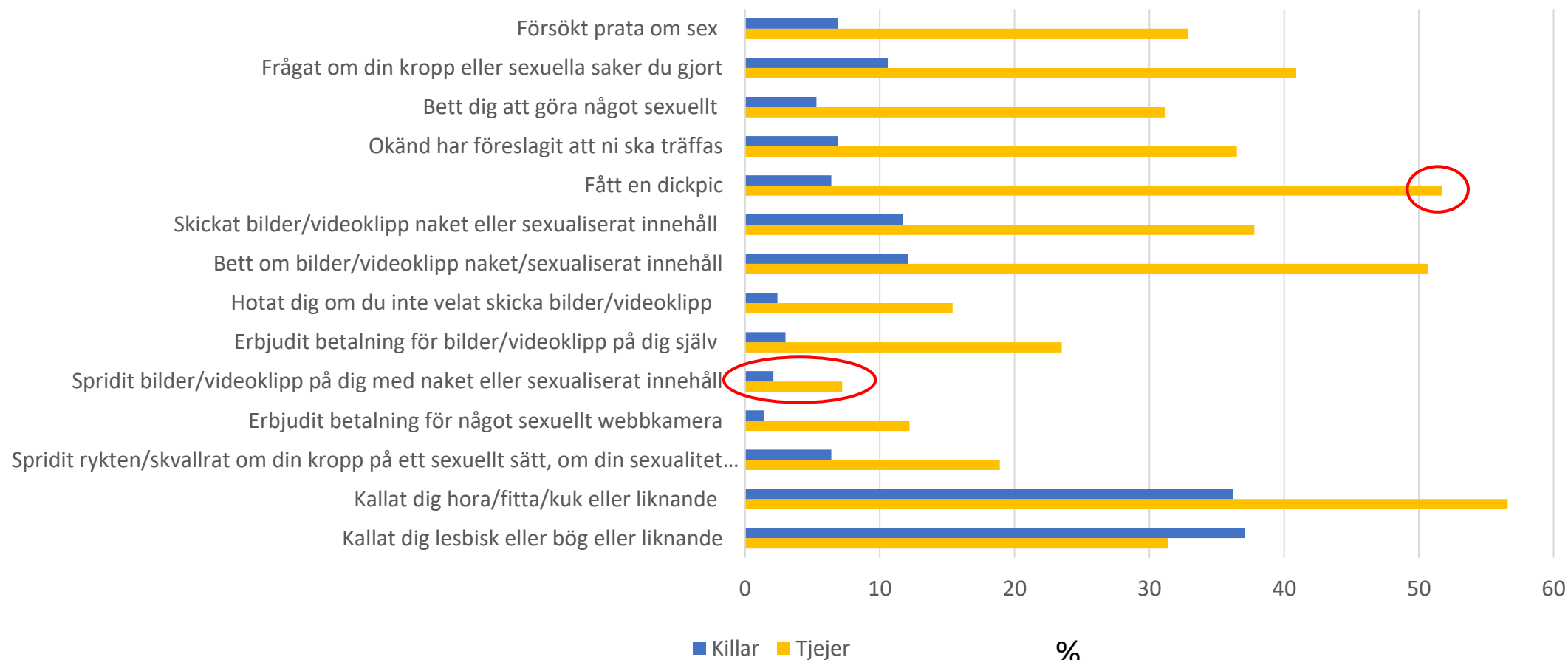
Kränkande behandling/mobbing

IRL

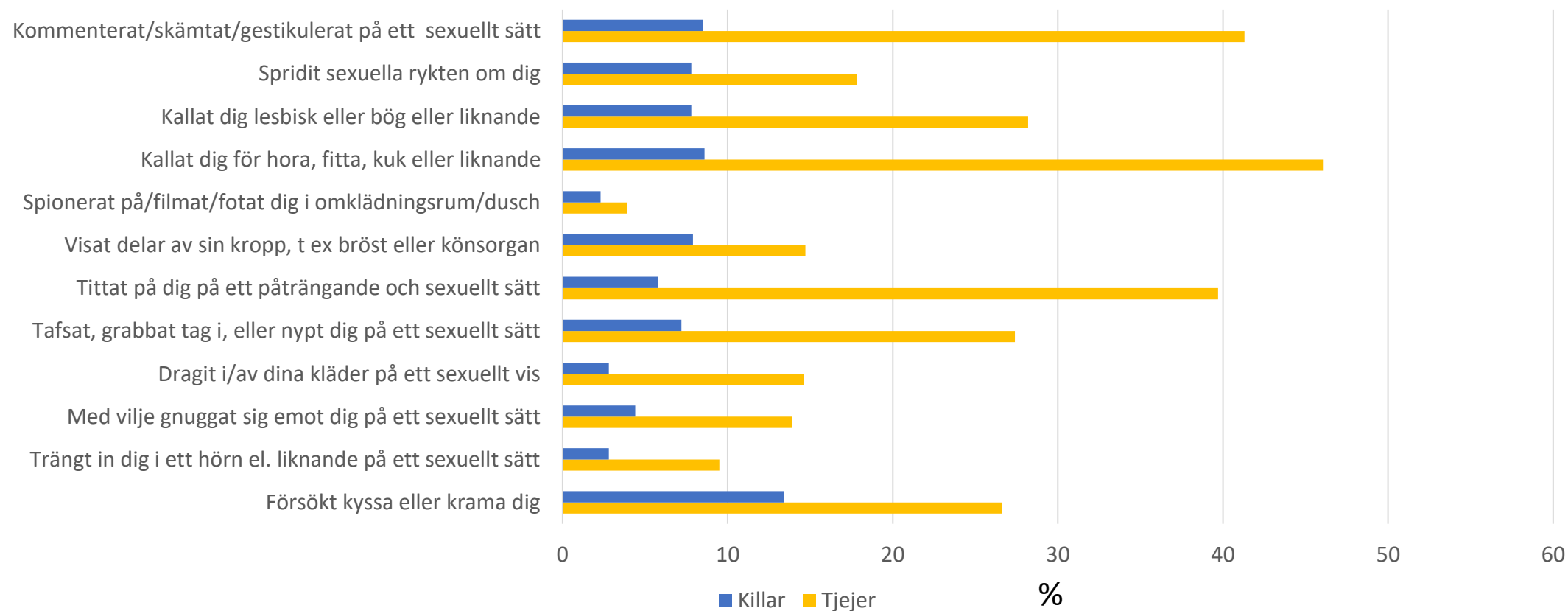
Våld i ungas parrelationer

Hedersrelaterat våld och förtryck

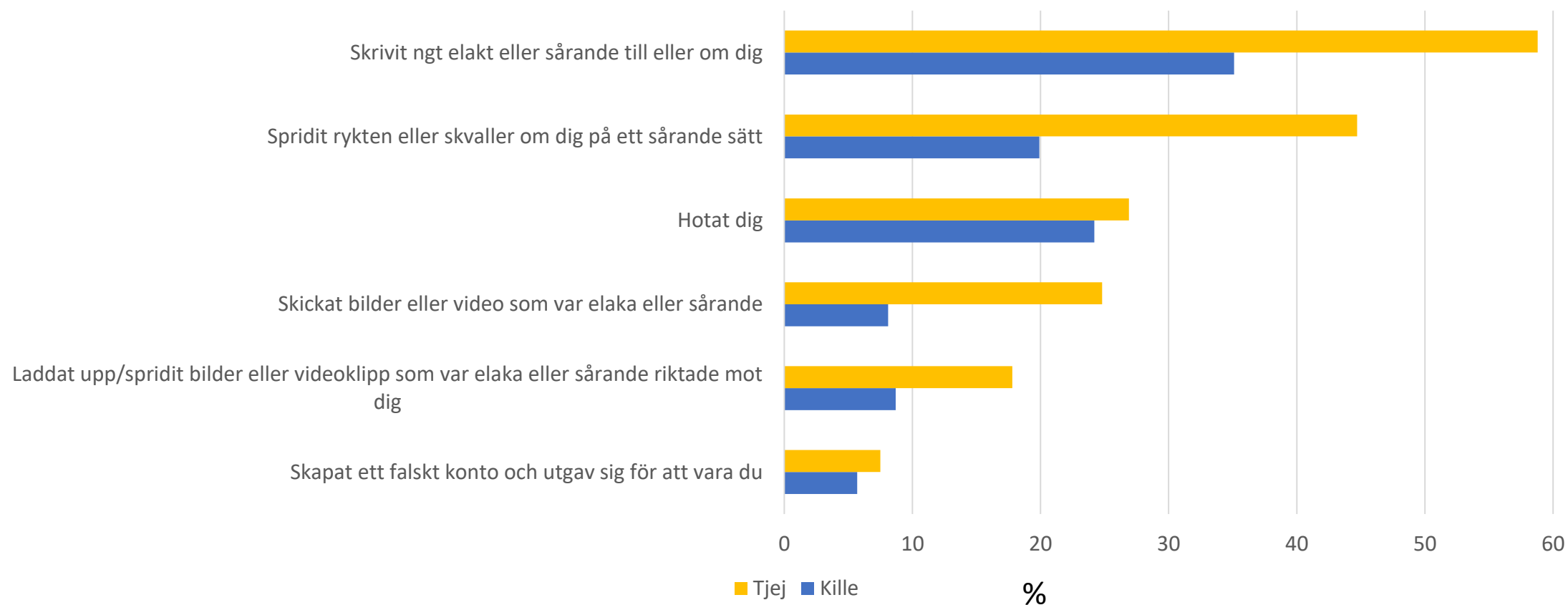
ÅK 9 Västernorrland: Sexuella trakasserier online senaste 6 mån. Någon har...

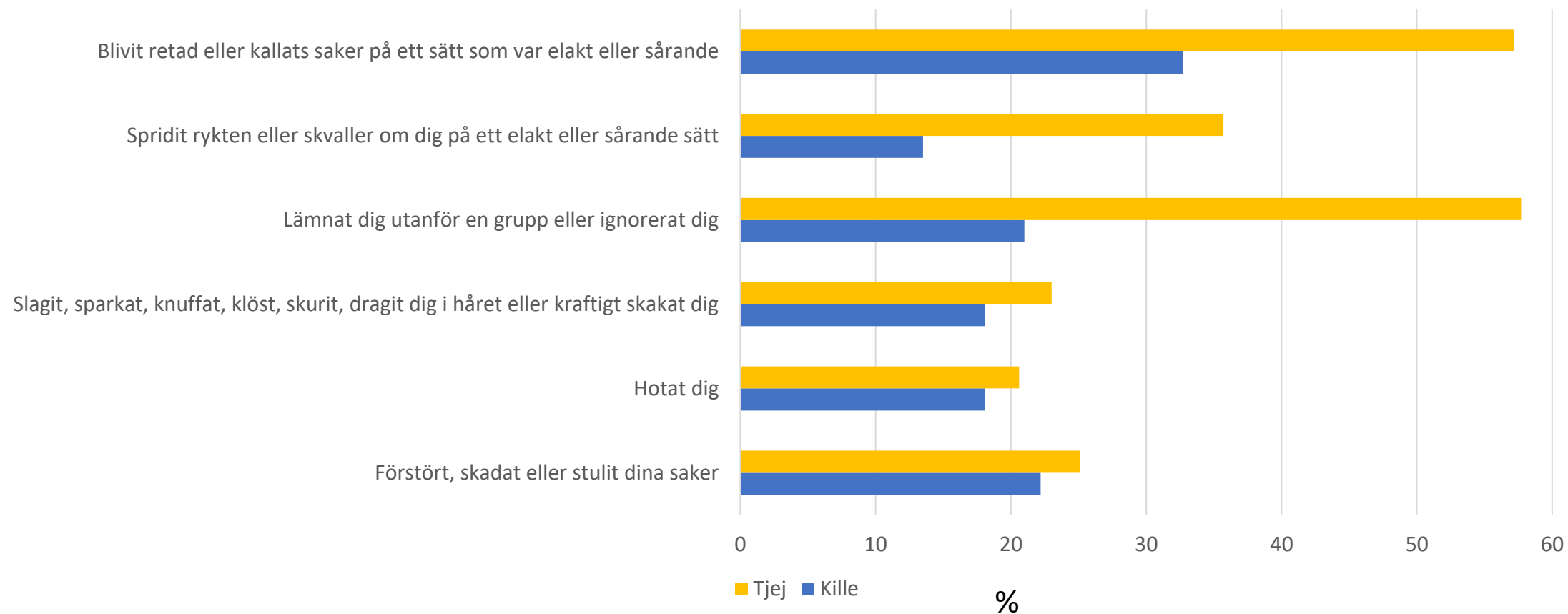
ÅK 9 Västernorrland: Sexuella trakasserier IRL senaste 6 mån. Någon har...

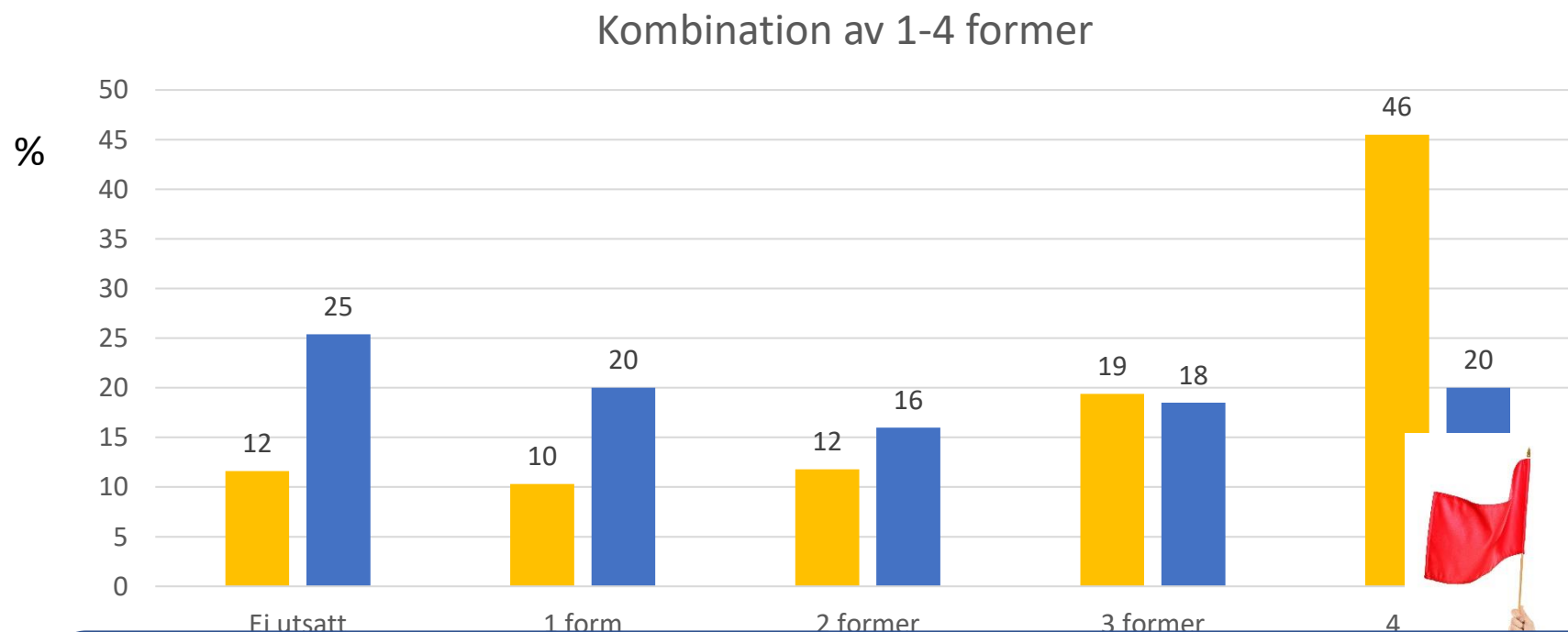
ÅK 9 Västernorrland: Kränkningar/Mobbing online senaste 6 mån. Någon har...

ÅK 9 Västernorrland: Kränkningar/Mobbing IRL senaste 6 mån. Någon har...

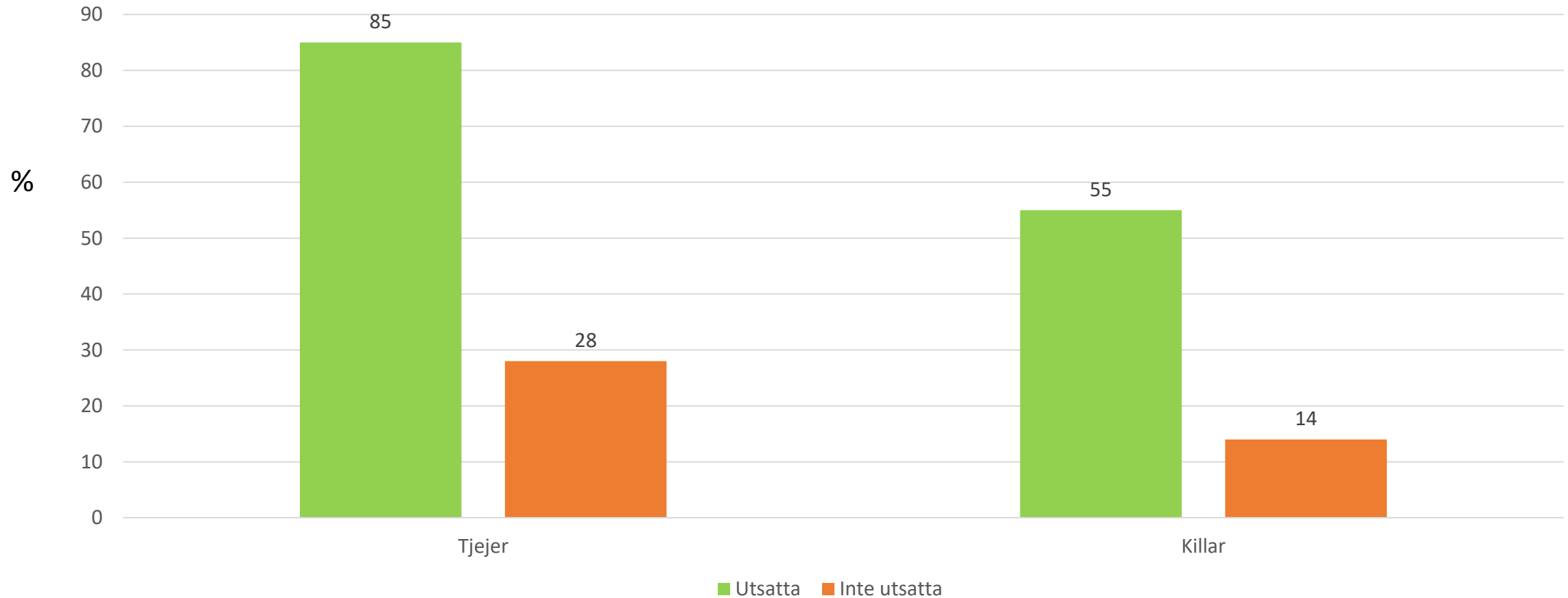

Multiutsatthet: Sexuella trakasserier och kränkningar/mobbing IRL och online

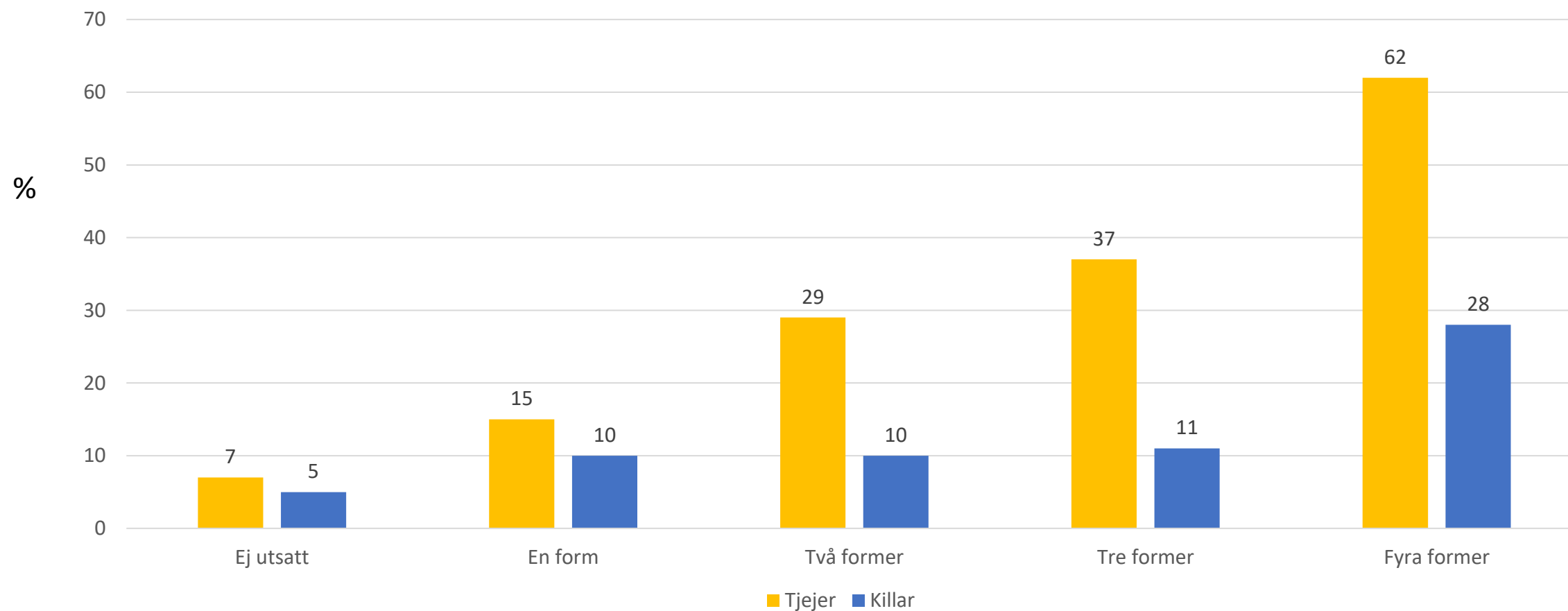

Slutsats: Ser du att en tjej blir utsatt är sannolikheten **mycket** hög att hon också är utsatt för flera andra former!

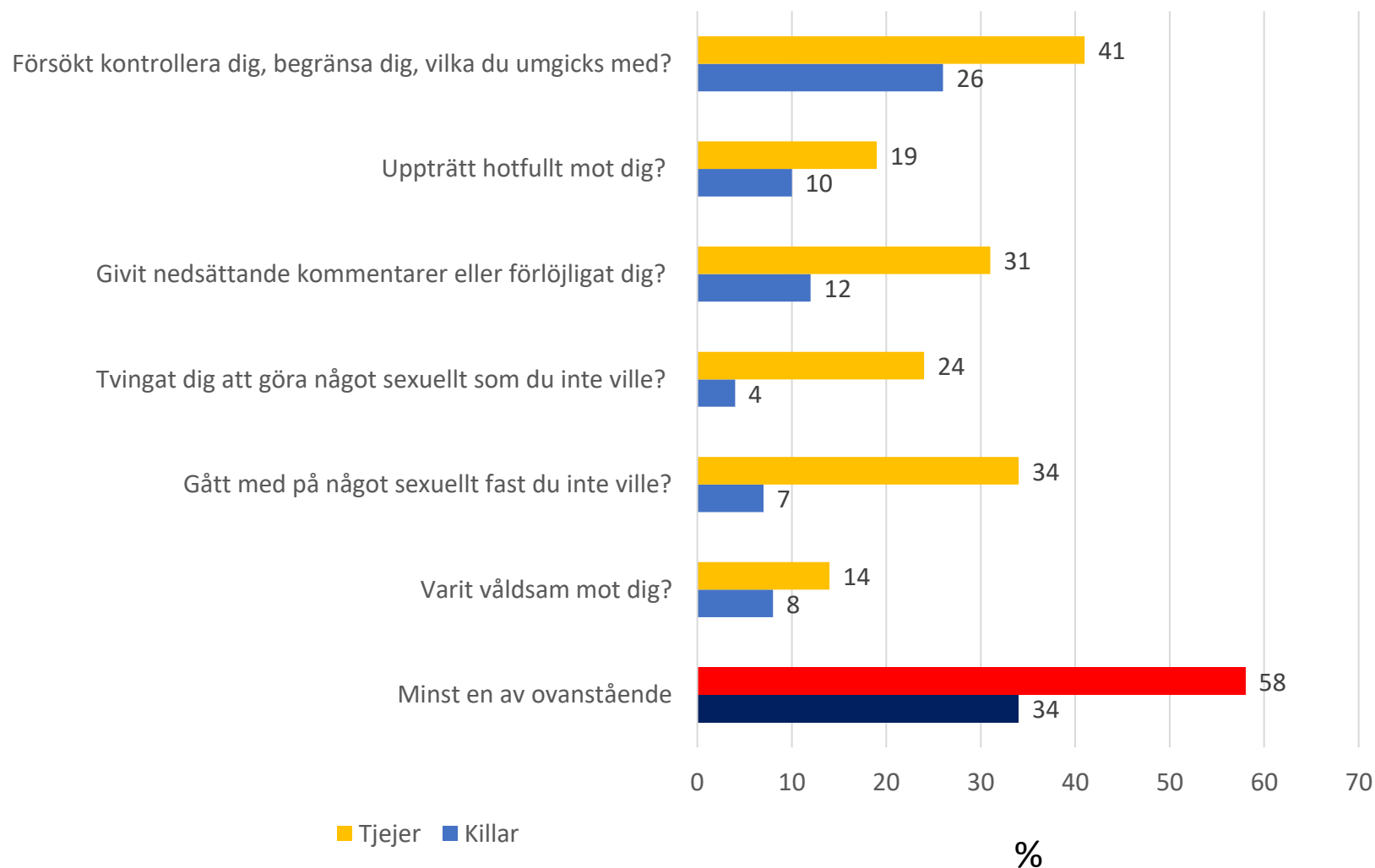
Multiutsatthet (fyra former) och hög grad av psykosomatiska besvär

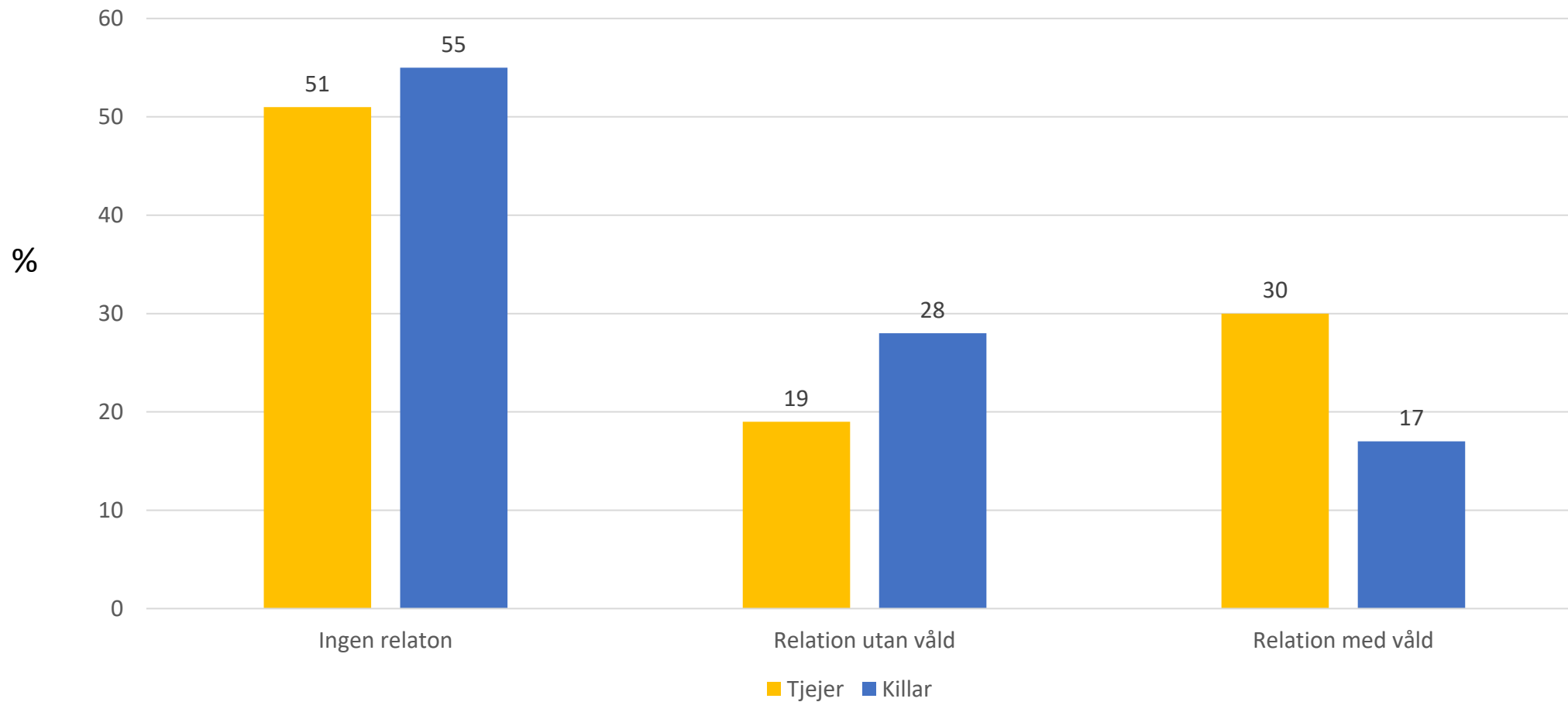
Multiutsatthet (fyra former) och självskador

Tjejer och killar som blivit utsatta för kontrollerande eller våldsamt beteende från en partner sedan de gick i årskurs sju

Omräknat till hela gruppen 15-åringar

Sannolikheten att stanna hemma från skolan utan att vara sjuk ökar för den som blivit utsatt för våld i nära relation*

- Tjejer: 4.4 ggr
- Killar: 3.5 ggr

Kontrollerat för: Övrig utsatthet, Att inte ha pengar som kompisar, Föräldraläro- och kamratstöd, NPF-diagnos/under utredning

Summering

- Många ungdomar i ÅK 9 är utsatta för våld
- Tjejer är mer utsatta än killar, för alla former av våld
- Våld i ungas parrelationer behöver uppmärksammas
- Utsattheten har en tydlig koppling till
 - Psykisk ohälsa
 - Självskador
 - Upprepad korttidsfrånvaro i skolan

Tack för
uppmärksamheten!

katja.gillandergadin@miun.se